

Saarnakonsepti, 10. su helluntaista
Pastori, Pekka Hyppönen
Jesajan luterilainen seurakunta, Jyväskylä

- Matt 25: 14. Sillä tapahtuu, niinkuin tapahtui, kun mies matkusti muille maille: hän kutsui palvelijansa ja uskoi heille omaisuutensa;
15. yhdelle hän antoi viisi leiviskää, toiselle kaksi ja kolmannelle yhden, kullekin hänen kykynsä mukaan, ja lähti muille maille.
16. Se, joka oli saanut viisi leiviskää, meni kohta ja asioitsi niillä ja voitti toiset viisi leiviskää.
17. Samoin kaksi leiviskää saanut voitti toiset kaksi.
18. Mutta yhden leiviskän saanut meni pois ja kaivoi kuopan maahan ja kätki siihen herransa rahan.
19. Pitkän ajan kuluttua näiden palvelijain herra palasi ja ryhtyi tilintekoon heidän kanssansa.
20. Silloin tuli se, joka oli saanut viisi leiviskää, ja toi toiset viisi leiviskää ja sanoi: 'Herra, viisi leiviskää sinä minulle uskoit, katso, toiset viisi leiviskää minä olen voittanut'.
21. Hänen herransa sanoi hänelle: 'Hyvä on, sinä hyvä ja uskollinen palvelija. Vähässä sinä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Mene herrasi iloon.'
22. Myös se, joka oli saanut kaksi leiviskää, tuli ja sanoi: 'Herra, kaksi leiviskää sinä minulle uskoit, katso, toiset kaksi leiviskää minä olen voittanut'.
23. Hänen herransa sanoi hänelle: 'Hyvä on, sinä hyvä ja uskollinen palvelija. Vähässä sinä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Mene herrasi iloon.'
24. Sitten myös se, joka oli saanut yhden leiviskän, tuli ja sanoi: 'Herra, minä tiesin sinut kovaksi mieheksi; sinä leikkaat sieltä, mihin et ole kylvänyt, ja kokoat sieltä, missä et ole eloa viskannut.
25. Ja peloissani minä menin ja kätkin sinun leiviskäsi maahan; katso, tässä on omasi.'
26. Mutta hänen herransa vastasi ja sanoi hänelle: 'Sinä paha ja laiska palvelija! Sinä tiesit minun leikkaavan sieltä, mihin en ole kylvänyt, ja kokoavan sieltä, missä en ole viskannut.
27. Sinun olisi siis pitänyt jättää minun rahani rahanvaihtajille, niin minä tultuani olisin saanut omani takaisin korkoineen.
28. Ottakaa sentähden leiviskä häneltä pois ja antakaa sille, jolla on kymmenen leiviskää.
29. Sillä jokaiselle, jolla on, annetaan, ja hänellä on oleva yltäkyllin; mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin, mikä hänellä on.
30. Ja heittäkää tuo kelvoton palvelija ulos pimeyteen; siellä on oleva itku ja hammasten kiristys.'

Armo teille ja rauha Jumalalta meidän Isältämme ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Johdanto

Keitä ovat aikamme viisaat, jotka kutsutaan haastateltaviksi, kun maa jossain päin järisee, kun valitaan amerikkalle uutta presidenttiä, kun puhutaan pieniä lapsia kotona hoitavien vanhempain vapaan pituudesta, tai luodaan uutta hallitusohjelmaa? Varmasti jossain siellä sivussa kuullaan yhteiskuntaoppineita, seismologeja ja lapsen kehityksestä perillä olevia psykologeja ja kasvatustieteilijöitä. Mutta keneltä odotetaan sitä viimeistä viisautta, jonka mukaan maailmaa järjestellään? Eikö taloustieteilijöiltä, jotka ymmärtävät rahan liikkeet ja kuinka se saadaan parhaiten tuottamaan? Eräs sosiologi sanoi lehdessä, että siinä missä 1970-luvulla tultiin kysymään yhteiskuntatieteilijöiltä, tänä päivänä kysytään taloustieteilijöiltä.

Olemme vuosikausien ajan kuulleet poliitikkojen rakentavan parempaa huomista paremman kansantalouden varaan. Kun luodaan uusia työpaikkoja, verotulot kasvavat, tulee lisää ostovoimaa, pystytään ylläpitämään palveluja, ja ihmiset voivat hyvin ja ovat onnellisia. Epäilemättä tämä onkin mekaniikka, jonka mukaan maailmamme toimii. On tärkeää, että maassamme on viisaita talousoppineita, jotka katsovat maailmaa talouden näkökulmasta. Mutta pelkkä talousviisaus ei riitä. Ilman yhteisten asioiden hoitoa eli politiikkaa yhteiskunnassa vallitsisi vahvimman oikeus. Ilman rajoituksia ahnein, röyhkein ja vahvin porskuttaa ja muut heikot, köyhät ja sairaat jäävät ilman. Siksi tarvitaan erilaisia lakeja ja säädöksiä, joilla elämää ohjataan.

Ottaen huomioon ihmisen langenneen luonnon, on oikeastaan suoranainen ihme, että omakin yhteiskuntamme toimii niinkin hyvin kuin se toimii. Suomessa on kenenkään vaikeaa kuolla nälkään tai jäädä vaille kunnon koulutusta ja sairaanhoitoa, kuten eräissä meitä paljon suuremmissa ja mahtavammissa maissa. Hyvinvointiyhteiskunnan ajatuksena on, että hyvin voivassa yhteiskunnassa pidetään huolta heikoimmista ja sen seurauksena yhteiskunta säilyy yhtenäisenä ja terveenä tulevaisuudessakin. Vahvimman laki ja vastakkain asettelu johtaa sisäiseen vastakkainasetteluun ja kriiseihin.

Tässä vaiheessa saarnaa, joku voi kysyä, mitä tekemistä tällä kaikella on kristillisen uskon kanssa, miten tämä liittyy pyhän saarnatekstiin? Monellakin tapaa. Ensiksi uskonpuhdistuksen juhluvuoden suoma näkökulma: Suomalaisen hyvinvointivaltion juuret ovat syvällä kristinuskon mehevässä mullassa. Uskonpuhdistuksen tuoksinassa muuan Martti Luther alkoi järjestää kerjäämiseen ja almuihin perustuvaa, lähinnä kirkon ja uskonnon motivoimaa sosiaalihuoltoa. Piti luoda järjestelmä, joka oikeasti auttaa köyhiä pois köyhyydestä sen sijaan, että mahdollistaisi sen jatkumisen. Järjestelmän ylläpito annettiin kaupunkien raatien hoidettavaksi ja sen rahoituksesta vastattaisiin yhteisvastuullisesti. Tämä malli levisi lopulta pohjoiseen ja siitä tuli pohjoisen hyvinvointivaltion lähtökohta.

Malli on osoittanut toimivuutensa, vaikka siinä jatkuvaa säätämisen varaa onkin. Tosin yhdessä asiassa Luther erehtyi ja joutui sen aika pian toteamaan. Aluksi Luther oli toiveikas ja ajatteli, että raha systeemiin virtaa ihmisten vapaaehtoisesti antamana. Antamisen saa aikaan uudelleen kirkastunut evankeliumin ilo. Kun Kristus kirkastuu, ihmiset avaavat sydämensä ja kukkaronsa lähimmäisilleen kuin itsestään. Mutta näin ei tapahtunut kuin vähän aikaa. Kun sydämet kääntyvät pois Kristuksesta, antaminen lakkaa. Kestävän ratkaisun aikaan saamiseksi tarvitaan jatkuvaa antamista. Tarvitaan antamisen pakkoa.

Maallinen regimentti

Aika monta asiaa menikin sitten oikein. Raamatusta johdetun regimenttiopin mukaan Jumalan hallinta maailmassa on kahtalainen. Se jakautuu maalliseen ja hengelliseen hallintaan. Maallista hallintaa Jumala toteuttaa yhteiskunnan ja hengellistä kristillisen kirkon kautta.

Uskonpuhdistuksen ihanteen mukaan hyvän yhteiskunnan perustan muodostavat hurskas kansa ja hurskas hallitsija. Vähänkin historiaa tunteva ihminen tietää, että useimpien ihanteiden tavoin tämäkin on ihanne, jota kohti voidaan pyrkiä, mutta jota ei voida tässä ajassa lopullisesti saavuttaa. Meidän kristittyjen tehtävänä on rakentaa yhteiskuntaa ja vaikuttaa parhaamme mukaan siihen, että se rakentuisi kristillisten arvojen mukaisesti. (Kristillisen historian vaikutuksesta useimmat suomalaiset, ovat saaneet kristilliset arvot ns. "äidin maidossa", vaikka eivät olisi erityisen uskonnollisia. Toki muutosta tässä on ollut viime vuosien aikana havaittavissa.)

Uskonpuhdistuksen kirkastaman kutsumusajattelun mukaan me ihmiset olemme ikään kuin naamio, jonka kautta Jumala toimii maailmassa. Jumala antaa maallisen huolenpitonsa tämän aineellisen maailman eli luomakuntansa kautta. Ihmisen tehtäväksi hän on antanut erilaiset viljelemisen, varjelemisen, jakamisen ja ruokkimisen tehtävät. Näitä jumalattomatkin toteuttavat ymmärtämättä tehtävän tulevan Jumalalta. Kristityn osa on palkitsevampi. Palvellessaan arjen kutsumuksissa, isän ja äidin tehtävässä, työskennellen kunniallisessa ammatissa, kristitty tietää olevansa Jumalan asialla. Hän tietää palvelevansa Jumalaa. Kristitty ei työskentele tullakseen Jumalan hyväksymäksi ja ansaitakseen pelastusta. Hän tietää, että pelastus on Jumalan lahjaa Jeesuksessa Kristuksessa. Kristitty tietää, että Jumala on antanut hänelle elämän lahjan, ja kaikki mitä hänellä on, tulee Jumalalta. Hän on velvollinen käyttämään saamaansa Jumalan tahdon mukaan totuudessa ja rakkaudessa, Raamatullisen uskon mukaisesti. Kristitty rukoilee työilleen siunausta, että se koituisi lähimmäisen parhaaksi Jumalan tahdon mukaan. Jumala rohkaisee meitä käyttämään lahjojamme ja hoitamaan uskollisesti maallista kutsumustamme. Sillä on maailmaa muuttava vaikutus.

Hengellinen regimentti

Hengellistä hallintavaltaa Jumala toteuttaa kristillisen kirkon/ seurakunnan kautta. Kirkko ei käytä rautaista miekkaa (vaikka niinkin on historiassa tapahtunut) vaan Jumalan sanan kaksiteräistä miekkaa. Lain sanalla Jumala sulkee synnin tekijöiltä taivaan. Evankeliumin sanalla hän avaa sen katuville. Jumala on avannut maailmalle pelastuksen lähteen Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa. Kun ihminen ottaa vastaan Jumalan armon Kristuksessa, armo alkaa vaikuttaa hänessä niin, että hänkin alkaa armahtaa lähimmäisiään heidän vioissaan ja synneissään. Kun ihminen saa olla Jumalan rakkauden kohteena, rakkaus syttyy hänen sydämeensä, hän itsekin alkaa rakastaa. Juuri Kristuksen rakkauden tähden seurakunnassa ei ole herroja ja kuninkaita, vaan ainoastaan veljiä ja sisaria, kukin toistensa palvelijoita.

(Mark. 10: 42-45) Jeesus sanoi heille: *"Te tiedätte, että ne, joita kansojen ruhtinaiksi katsotaan, herroina niitä hallitsevat, ja että kansojen mahtavat käyttävät valtaansa niitä kohtaan. Mutta näin ei ole teidän kesken, vaan joka teidän keskuudessanne tahtoo suureksi tulla, se olkoon teidän palvelijanne; ja joka teidän keskuudessanne tahtoo olla ensimmäinen, se olkoon kaikkien orja. Sillä ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaksi monen edestä."*

Jumala on antanut meille suunnattoman kalliin lahjan. Kristus tuli köyhäksi, jotta meistä rikkaita tulisi. Jeesus on valmistanut Golgatan ristillä rauhan Pyhän Jumalan ja syntisen ihmisen välille. Tämän ilosanoman julistaminen onkin seurakunnan mittaamattoman kallis kutsumus maailmassa. Jumala kutsuu seurakunnan kautta sanan palvelijat julkiseen opetus- ja julistusvirkaan. Myös ne kristityt, jotka toimivat maallisen regimentin tehtävissä voivat omalla paikallaan olla välittämässä Jumalan armoa ja rakkautta lähimmäisilleen arjen keskellä (työpaikalla, koulussa, harrastuksissa...), sekä kertomassa toivonsa perustuksesta, kun siihen mahdollisuus avautuu. Kristityt voivat olla kutsumassa lähimmäisiään seurakunnan tilaisuuksiin. Pastoreilla tällaisia mahdollisuuksia on yleensä vähemmän kuin seurakuntalaisilla.

Kristittyinä eläminen ei ole aina helppoa. Joskus tekisi mieli haudata pää pensaaseen. Aina elämä seurakunnassakaan ei ole helppoa. Elämä toisten lähellä paljastaa kipeällä tavalla oman syntisyyden ja heikkouden. Aina seurakunta ei anna, mitä siltä kaipaisi. Opetus voi olla raamatullista, mutta ihmiset vieraita toisilleen. Joskus yhteisöllisyys on sakeaa, mutta puhdas ja ehdoton evankeliumin julistus loistavaa poissa olollaan. Tällaisissa tilanteissa kysytään rohkeutta ottaa asia esille pastoreiden kanssa. Jos voimia on, voi myös kysyä, kuinka voisi itse palvella.

Lopuksi

Yhteiskuntamme on kiihtyvää tahtia muuttumassa jumalattomaksi. Yhteiskunnassamme on pelottavalla tavalla vahvistunut ilmapiiri, joka ei tahdo kunnioittaa enää edes lakia. Laittomuus ja jumalattomuus kulkevat käsi kädessä. Missä ei ole Jumalan pelkoa, siellä ei kunnioiteta lakiakaan. Sellaista ei talousviisaiden neuvoilla korjata. Entäpä, kun lainsäätävä astuu jumalattoman laittomuuden tielle? Kristittyjen on erityisen tärkeää pysyä uskollisesti kutsumuksessaan. Vaikka sillä ei voitaisikaan kehitystä estää, voidaan sitä ainakin hidastaa.

On oltava varuillaan, ettei huomaamatta omaksuta maailman arvoja. Elämä Jumalan seurakunnassa, jossa vallitsevat toisenlaiset arvot, on vastavoima maallistumista vastaan. On myös syytä valmistautua lisääntyviin yhteentörmäyksiin maailman kanssa. Ne eivät ole merkki epäonnistumisesta, päin vastoin. Kun on kyllin pitkään saatu elää suojattua elämää, törmäykset voivat aluksi järkyttää. Niitä ei kuitenkaan kannata pelätä, saati ottaa henkilökohtaisesti. Rohkeasti uskossa vain eteenpäin yhdessä toisten kristittyjen kanssa! Vaikka maailma elää kuin Jumalaa ei olisikaan, Jumalan lapset tietävät paremmin. Vaikka häntä ei nähdäkään ihmissilmin, on hän varmasti läsnä maailmassa (erityisellä tavalla seurakunnassaan) ja tekee työtään lakkaamatta. Eräänä päivänä hän tulee kunniansaan takaisin ja maksaa palkan kullekin tekojensa mukaan.

Menkäämme Herran rauha mukanaamme maailmaan ja palvelkaamme häntä rohkeasti ja iloiten!